

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

III. Regis Angl. illicitæ nuptiæ & Pontificatus. literis à Melancth. salutati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO 1533. & 34 Ulrichus igitur, cum restitutus esset, Melá-
 thonem, datis litteris, ad Academiam Tu-
 bingensem inuitavit, in quâ magisterij lau-
 ream aliquando susceperat. Ille tametsi satis
 istuc propendebat, quod à Lutheri aliorum-
 que quorundam crudis & immoderatis acti-
 onibus totus esset alienus; quia tamen ob-
 strictus erat Principi, negotium hoc ad illius
 arbitrium reiecit, à quo missionem impetra-
 re tum quidem non potuit. Postmodum ta-
 men Tubingam excurrit, permissu Principis
 ibiq; ad vnum propè mensem hæsit, studijs,
 quæ turbata nonnihil erant, instaurandis
 occupatus.

III. Non multò ante, quam V Vircenbergi-
 cus restitutus fuit, anno scilicet 1533. Henri-
 cus Octauus Angliæ Rex, vxore Cathari-
 nâ repudiatâ, quandam ex gynæceo Annam
 Boleniam in eius locum sibi copulauit:
 Quæ res Catholicis omnibus vehementer
 displicuit, causamque præbuit annis sequen-
 tibus, vt regnum Anglicanum ab orbe Ca-
 tholico diuulsam, in partem secederet. Pon-
 tificem verò Clemens Septimus Regem ali-
 quoties monuit, vt desisteret ab instituto,
 & pellice dimissa, Catharinam sine causa re-
 pudiatam ad thori consortium reuocaret:
 Cumque nihil obtineret, tandem anno 1534.
 23. Martij, latâ sententiâ matrimonium
 prius legitimum, posterius verò cum Bo-
 lemiâ contractum, irritum pronuncia-
 uit. Rex per hoc decretum vehementer
 exaspe-

Ulricus
 Wirtemb.
 per Landg.
 restituitur.
*Bucholtz in
 Chro. p. 542
 Sleid. lib. 9.
 fol. 205.*
 Melanch-
 thonem
 Tubingam
 inuitat.

Rex Angliæ
 adulteri-
 nas cum
 Bolema
 nuptias ce-
 lebrat.
*Sur. in com.
 pag. 227.*

*Sandez. lib.
 1. de schis.
 Angl.*

Anno 1534
 A Pontifi-
 ce mone-
 tur, eiusq;
 nuptiæ
 cassantur.

exasperatus omnem Pontifici auctoritatem & iurisdictionē abrogauit in episcopos Anglicanos, seque per Angliam loco Pontificis ecclesiæ caput, à Christo proximum constituit. Quod cum Lutheranis innotuisset laborandum putarunt, vt regnum illud ad se quoquo pacto pertraherent.

Hærebat id temporis Anglus quidã VVittenbergæ Antonius Barnus, qui Lutheri cõuictu utebatur. Hic auctor Melanchthoni fuit, vt regem adiret per litteras, seque stilo ad modestiam tēperato, suauiter in animum ipsius insinuaret, futurum ratus, vt, quia diuortium fecerat ab Ecclesia Romana, & grauissimo flagrabat in Pontificem odio, non difficulter ad Lutheranorum castra traduceretur. Scripsit igitur Melanchthon epistolam ad Regem, in qua principio vehemēter eum commendat, quod in ornandis excitandisq; per Angliam honestis disciplinis, aliorum istius ætatis regum ac principum industriam longè superet. Hæc ob causam aureum in Britannia nunc esse seculum, quale fuerit olim in AEGypto, cum Ptolomæus Philadelphus rerum istic potiretur; qui vt fouendis prouehendisq; litterarum studijs omnium gentium & posteritatis etiam amorem meruerit; ita & Angliæ Regi eandem ob causam vniuersum genus humanū debere plurimum. Et se quidem, ait, in votis habere, vt tanto Regi, præcipuo, adeoque vnico penè litterarum patrono sit commédatus: cui stu-

g s dium

ANNO
1534.
Rex vsurpat Pontificatum in Anglia.

Melancht.
Regem Angliæ litteris prensat.

In ep. sel.
fol. 69.

Laudat à
disciplinis.

ANNO

1534.

Operam ei
suâ offert.Infinuat
se de reli-
gionis cõ-
trouersis.

dium omne suum atque operam offert, quã-
tum quidem pro ingenij mediocritate præ-
stare possit. Rogat, vt in quo periculo nunc
versentur bonæ litteræ, consideret, quæ per
germaniam, alijsque in regnis ferè contem-
ptui habeantur, & in odio sint propter exci-
tatas de religione controuersias. Olim, cum
per Europam propter arma Catholica extin-
ctæ propemodû essent bonæ litteræ, ex An-
gliâ rursus instauratas fuisse, & in totum or-
bem propagatas : Qua in re nunc quoque
Regem de posteritate & vniuersa Ecclesia
benè mereri posse asserit. Quod si authorita-
tem interponat ipse, cæterisque regibus mo-
derationem suadeat in religionis negotio, &
deliberationem instituat cum viris doctis, de
genere doctrinæ, non dubitare se, quin con-
trouersia de dogmatibus mitigentur. Futu-
rum omninò inter dissidentes, si Rex curam
hanc suscipiat, quod à Virgilio scriptum sit
de sedandis populi motibus, loquente:

Virg. I.
Aeneid.

*Tum pietate grauem, ac meritis si fortè virum
quem*

*Conspexere, silent, arrectisq; auribus astant:
Ille regit dictis animos, ac pectora mulcet.*

Atque hanc curam regibus diuinitus impo-
sitam esse, quã vt lubens suscipiat, enixè Re-
gem cohortatur : Id fore beneficium asserès,
quòd æternam illi veramque gloriam apud
omnes gentes sit pariturum.

Anno 1535.

Hæc Melanchthon ad Regem Angliæ 13.
Martij ann. 1535. Cumque iam animum illius
hoc

hoc pacto delinitum putaret, progredien-
 dum ratus, dedicavit illi libellum quen-
 dam: Quom Rex non modo lubens accepit,
 sed & datis ad Melanchthonem litteris. pla-
 cere sibi testatus est hoc officij genus: Quin
 & labores illius & affectum in dedicando o-
 pusculo declaratum, amplissimo donario re-
 muneravit.

ANNO
 1535.
 Libellū ei
 quendam
 dedicat.
 Honora-
 tur ab eo
 munere.

Hanc nactus occasionem Melanchthon
 eodem anno Calend. Decembris denuò scri-
 bit ad Regem, eique gratias agit imprimis
 pro munere, seque gaudere dicit, quod à scri-
 ptis suis non abhorreat: Sperare verò, vbi
 intellexerit, cuiusmodi sit doctrinæ ge-
 nus, quod ipsi profiteantur, futurum, vt
 ea res magnum momentum adferat ad or-
 nandam CHRISTI gloriam, & allectan-
 dos ad moderationem cæteros Reges, quo-
 rum iracundia præter modum exarserit in
 nouatores Lutheranos, quos doctrinæ pu-
 rioris studiosos nominat. Intelligere Re-
 gem pro excellenti sua sapientia, quam
 gloriosum sit, & dignum summis heroi-
 bus, veram religionem propagare, &
 publicis mederi vitijs: Ideoque cohorta-
 tione sua hac in re opus non esse. Tan-
 tum agere se regi gratias, quod officium
 suum probet; omnia vicissim illi debere se
 studia sua, & ingenij vires omnes. In-
 terim optare, sibi tantum ingenij esse,
 atque doctrinæ, vt officio aliquo possit
 amorem erga Regem ipsum, & gratitu-
 dinem

In ep. sel.
 fol. 73.
 Alio scrip-
 to quodā
 Regem de-
 limit.

Commen-
 dat Luthe-
 ranismum.

Obsequia
 sua Regi
 præsentat.

ANNO
1535.

Occasio
scripti Me-
lanctho-
nici ad Re-
gem.

dinem ipso facto testificari. Facturum certè, ut declarandæ gratitudinis, voluntatem atq; studium sibi non defuisse intelligatur. Scripsit ista Melanchthon, ut Regem à Sede Romana penitus auersum, ad Lutheri partes suauiter & dissimulanter inuitaret. Quamquam conatus hic pro voto non successit; cù Rex Angliæ, tametsi discessit ab obedientia Pontificis, dogmata tamen Ecclesiæ veteris, quæ Lutherus abiecerat, magnam partem retinuit: Qua de re paulò post forsitan erit dicendi occasio.

IV.
A Rege
Galliæ ad
Colloquiũ
inuitatur.
In ep. sel.
p. 94. 95.

Pullulat
hæresis in
Galliis.

Libri Me-
lanct. te-
runtur à
quibusuis.

Hoc eodem anno & Galliæ Rex Franciscus, Melanchthonem per litteras vocauit, ut cùm Theologis quibusdam istius nationis de religione conferret: Quod per huiusmodi occasionem accidit. Pullulabat iam tum in Gallia Lutheranismus vel Zvinglianismus potius, eoquæ malum illud excreuerat, ut insolentia quorundam & seditiosæ machinationes acerbiorẽ vindictam flagitarẽt. Rex igitur in nonnullos seuerius animaduerti iussit, ne si principijs non obsisteretur, scintilla hæc in publicum incendium erumperet, & Galliæ populus, qui paulò concitator est, factiosis opinionibus imbutus eadem machinaretur, quæ rusticanam plebem ante decennium in Germania patrasse meminerat. Volitabant autem id temporis inter scripta sectariorum, quibus legendis populus in factiones dissiliit, & libri Melanchthonis; in quibus religionis negotium paulò moderatius